

In de marge

„Maar hopelijk zullen slechts weinig ouders deze humanistische vorming (op de openbare school; red. H.) wensen, want het is een doodlopende weg. Er is een betere weg, die van Jezus Christus, de Zoon van God, die gezegd heeft: Ik ben de weg, de waarheid, het leven”.

Ja, waarde lezer, wellicht zult u denken, dat wij met het bovenstaande een stukje historie wilden ophalen. Om aan te tonen, dat de Nederlandse samenleving anno 1974, in tegenstelling met toen, op dit gebied toch maar heel wat verdraagzamer is geworden. Het h.v.o. neemt toch immers zienderogen toe.

Helaas, is het echt een uitspraak anno

1974. Gedaan tijdens de raadsdebatten in de Gemeente Soest op 17 mei 1974. Sterker: een wethouder sloot zich van harte bij bovenvermelde uitspraak aan en refereerde daarbij aan de uitspraak „Stenen voor brood” van de destijds Minister Mulderije, (die toen een storm van protest teweegbracht).

Gelukkig was er ook nu protest (van de zijde van het P.A.K. en de V.V.D.) en werd het voorstel van Mevrouw Oranje met 20 stemmen voor en slechts 4 stemmen tegen (de Haan, Ebbers, de Groot en Mevr. Walter) aangenomen. Maar even zo goed...

Fiege

Zomer

*In een koker van blauwe lucht
met zon omspinnen, daarin loop ik
ver en rond de aarde,
de groene aarde die op buik en rug zomert.*

*Maar de aarde is rood en koud,
maar de aarde is een harde vrouw,
koppige godin van bloed,
dat voor blaasmuziek wordt vergoten.*

*Ook in mijn stad woedt de zomer:
rechtópstaande blauwe zuilen van lucht,
overhellende zeeën van tuinen.*

*Maar hoor de klok die tikt,
de kale klok die nu
het hart zal worden van de aarde.*

Hans Andreus

Hoofdbestuur

Op 7 juni waren er weer minder hoofdbestuursleden dan anders; de vakanties kondigen zich aan. Eerst waren er enkele mededelingen betreffende de IHEU. Het internationaal congres zal voor dagbezoekers uit de gemeenschappen toegankelijk zijn. Dit wordt nog nader aan de gemeenschappen gemeld, maar men weet het nu dus alvast: van 5-9 augustus te Amsterdam. Voorts zal onze werkgroep Centrale Persoons Registratie op het congres een kort referaat houden over wat hen bezig houdt.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten weet ditmaal ook eens niet beter of we leven nog in de eerste helft van deze eeuw. De Vereniging, die overigens toch wel bij de tijd is, verzendt een enquête-formulier aan Statenleden, onder andere om te weten te komen of ze R.K., N.H., Geref., Overige Kerkgenootsch., of Geen zijn. Voor geestelijke genootschappen is er geen plaats, dus klimmen we maar eens in de pen.

Niet iedereen weet misschien dat prof. dr. J. P. van Praag, onze ere-voorzitter, vele jaren gedeputeerde van Zuid-Holland is geweest. Voor het nu optredende college was hij niet meer beschikbaar, en nu organiseren allerlei Zuid-Hollandse diensten uit de maatschappelijke hoek een afscheid voor Van Praag te Rotterdam; compleet met muziek van het Gewestelijk Orkest voor Zuid-Holland. Dit afscheid is op 12 juni, dus al voorbij als u dit leest. Wij wensen Van Praag

toe wat hij verdient: iets indrukwekkends.

Er was een gesprek met Staatssecretaris Van Lent van Defensie. Dat heeft twee man opgeleverd voor de Dienst van Zoetebier en de zijnen. Dit was geen extraatje, maar het inhalen van een achterstand. Het zal dus ook geen argument kunnen betekenen (zo in de trant van „maar jullie hebben toch pas...”) in de komende discussie over de positie van de geestelijke verzorging in de strijdmacht.

Wichers is betrokken bij de voorbereiding voor een campagne tegen het martelen, die vooral door de kerken grootscheeps zal worden gevoerd. Er wordt samengewerkt met Amnesty International. Wij zullen hier in dit najaar ook aandacht aan besteden, en hebben dan almede de brochure ontworpen die in zoveel mogelijk discussiegroepen besproken zou moeten worden. Men weet het nu alvast: dit najaar kan men (helaas) martelen als onderwerp van discussie nemen. Er komt materiaal over.

Dr. A. J. Wichers
Alg.-sekretaris

en het is erg belangrijk ons scherp te realiseren hoe dun het vliesje is tussen een scherp verhoor en het verkrijgen van inlichting (daar gaat het meestal meer om dan om allerlei dubieuze bekentenissen) door gebruik te maken van de gemoderniseerde pijnbank.

Overleving en milieu is ook weer aan de orde. Op 8 juni was er rapportage uit de werkgroepen in de gemeenschappen, en in dit najaar komen er 5 regionale discussiedagen. Het was best een genoeglijke dag op 8 juni in het Erasmus-huis met meer dan 50 aanwezigen (die zelf hun broodjes moesten smeren).

Tenslotte nog enkele benoemingen en ontslagen. De heer Textor heeft elders iets aangenomen en vroeg ontslag bij de Dienst voor Justitie. Graag eervol goedgekeurd. De heer Krips is voorgedragen voor zijn opvolging. Deze was reeds bij de Dienst voor de Strijdkrachten, maar wil wel een overstap. Voorts werd de heer Tsang benoemd tot vormingsleider.

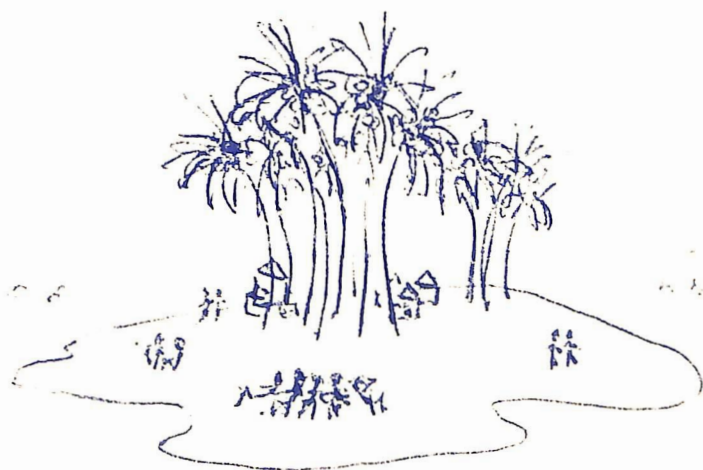
De eerstkomende HB-vergaderingen zijn op 21 juni en dan pas weer op 23 augustus.

Driebergen, 8 juni 1974.

Utopie en humanisme

Thomas Morus is één van de weinige heiligen waarover het humanisme beschikt. Omstreeks 1500 was hij kanselier van Engeland. Hij was een groot vriend van onze andere – „grand old man” – Erasmus. Morus is mede bekend gebleven omdat hij de schrijver was van „Utopia” – en daarmee de eerste van een hele reeks auteurs, die zich bezig hebben gehouden met het vervaardigen van schetsen van wat we nu alternatieve samenlevingen zouden noemen. Hij was de eerste, die de roepingen van humanist en utopist combineerde.

In zijn ontwerp van een andere samenleving kan men zijn humanisme wel herkennen. Utopia een sympathiek eiland. De zaken zijn er verstandig en zonder veel pretentie geregeld. Men heeft zich nergens aan verkocht, noch aan een wonderbaarlijke Jules Verne-achtige technische ontwikkeling, noch aan een alwijze koning-filosof, noch aan een Thoreau-achtige complete terugkeer naar de natuur. Iedereen werkt, er zijn geen grote verschillen tussen arm en rijk, er is veel vrije tijd. Alle godsdiensten zijn toegestaan (1516!), alle opleidingen zijn in principe te volgen.

De algemene zaken zijn planmatig geordend. Er is een bevolkingspolitiek (family-planning!), een ruimtelijke ordening, een onderwijs-beleid en een werkgelegenheidspolitiek. Het is allemaal ordelijk, helder, weloverwogen.

Utopia is ook communistisch, in die zin dat de gemeenschap centraal staat, het privé eigendom niet van belang is en er geen plaats zou zijn voor een kapitalistische ondernemer. Interessant is ook dat Thomas Morus voor zijn eilandbeschrijving mede inspiratie putte uit een toen pas verschenen werk van Amerigo Vespucci, een Italiaan, die met Colum-

bus meegevaren was en o.m. vertelde over de Kaap Verdische eilanden, waar een bevolking leefde zonder kerk, koning of paus, zonder leger, zonder belastingen – althans in Amerigo's beeld – ook onder zorgen.

Zoals gezegd, Morus was de eerste gecombineerde humanist-utopist. Naar mijn weten is hij ook de laatste. Daarna hebben we nog vele utopisten gehad, maar geen van hen noemde zich, of werd door ons aangeduid als humanist.

Voor zover het over utopieën gaat met een duidelijk religieus voorteken, kan dat natuurlijk ook niet. Anderen zoals Harrison's Oceana of Bacon's Nieuw Atlantis zouden wel humanistisch hebben kunnen heten, maar de claim is nooit gesteld. 19de eeuwse utopisten zoals Owen en Fourier zijn altijd utopisch socialistisch genoemd en daarmee in een ander hokje onder gebracht.

Evenmin zijn er latere humanisten, die zich met de utopie hebben bezig gehouden. (Ik schrijf dat wel met aarzeling, want ik realiseer me, dat ik helemaal niet beschik over een complete

te vraag, waarom dat benoemen dan niet gebeurd is. Het lijkt me niet een kwestie van onwil bij de Utopisten, maar een duidelijk gebrek aan belangstelling bij de humanisten. Daarbij rijst dan de vraag en laten we die dan als humanisten van vandaag, gelijk maar aan onszelf stellen, of dat gebrek aan belangstelling alléén geldt waar het dat misschien toch wat uitzonderlijke onderwerp – de utopie – betreft. Of meer in het algemeen stoelt op een geringe politieke en sociale belangstelling bij humanisten. Dat laatste veronderstel ik

P. Thoenes

eigenlijk niet. De Nederlandse humanist lijkt me niet veel a-politiekker dan de Nederlandse burger in het algemeen.

En de groot geschreven – medemenselijkheid – is toch ook wel te lezen als opschrift boven een sociale paragraaf in het beginselprogramma.

Jawel, maar die medemenselijkheid is dan al gauw heel bilateraal, zo van jij en ik, of heel algemeen, zo van – wij allemaal –.

Dat hele kleine en het hele grote is allebei mooi en nodig maar zegt dus weinig over werkelijke samenlevingsvormen of bestuurstypen. En dat is nu juist waar utopieën zich mee bezig houden.

Mogelijk is het humanisme zoals wij het kennen zo sterk geworteld in ideeën van persoonlijke vrijheid en onafhankelijkheid, dat de bewuste reflectie op de staat en op het collectieve, velen niet zo aantrekt. Toch sluit een dergelijke keuze de reflectie niet uit, integendeel.

We zouden er dan toch meer expliciet over na moeten gaan denken, hoe men een samenleving zo kan inrichten dat die persoonlijke vrijheid gegarandeerd wordt. Want vanzelf schijnt dat niet meer te gaan. Misschien wilt u Thomas Morus daar nog eens op na lezen. Zijn boek eindigt met de zin: In de staat Utopia is zeer veel aanwezig, dat ik onze staten eerder zou willen toewensen, dan dat ik het voor hen hopen kan.

GEESTELIJKE VERZORGING (1)

't Gewone eerst

We hebben het van 't begin af geweten en de laatste tijd wordt het opnieuw aan de orde gesteld: dat verzorging van je geestelijk bestaan niet pas begint als er moeilijkheden komen.

En dat die verzorging ook niet aan een raadsman gebonden is. Je doet het onderling vanzelf, zonder dat je het zo noemt of erbij stilstaat; door humor en critiek, door een boek dat je leest of als je na tafel wat blijft zitten mijmeren.

Op z'n tijd vraagt dit gewone stukje leven wel aparte aandacht en ondersteuning. Net als muziek, daar hoeft ook niet iedereen zich speciaal op toe te leggen; maar wat anderen componeren of uitvoeren, doet wel wat aan jezelf.

Tekorten thuis en in 't werk

Als aparte dienstverlening wordt gv telkens weer onontkoombaar door mensen die in nood zijn geraakt. En die in hun eenzaamheid of vervreemding nergens voldoende antwoord vinden.

In deze contacten dringt zich dan eens te meer op, hoe armoedig 't is gesteld met die gewone gv in de dagelijkse omgang. Dat van de onderlinge humor en 't babbeltje na tafel of op de rand van 't bed, ontbreekt bij velen; anderen missen, ondanks allerlei gezelligheid, de moed om echt op de dingen in te gaan of elkaar te zeggen waar je mee rondloopt.

Zo'n tekort blijkt dan samen te hangen met de woonomgeving, de arbeidsverhoudingen en het heersend klimaat van onze maatschappij.

En in de dienst gv

In deze bredere zin, komen onze plaatselijke werkgroepen aan gv nauwelijks toe. Reeds voor directe hulpverlening komen zij handen tekort, de bekwaamsten van onze vrijwilligers tenminste. Anderen zijn wel bereid, maar kunnen geen „cliënten“ vinden. Dit is begrijpelijk, omdat mensen met een echt slepende of acute nood voor de meesten van hun omgeving te moeilijk zijn. Velen die al jaren bij een psychiater lopen of bij 't maatschappelijk werk, zoeken toch bij ons een stuk menselijk contact en een beetje zingeving. In zo'n geval echt helpen, eventueel via een groepje, en in samenwerking met instanties, dat kunnen maar enkelen. Temeer, omdat er slechts een minimum aan beroepsbegeleiding is: één landelijke en één regionale kracht. In kazernes en gevangenissen, soms ook in zieken- en bejaardenhuizen, hebben we geestelijk raadsliden. Daarbuiten vrijwel niet, terwijl daar toch honderdduizenden mensen méér wonen.

Stroomversnelling in 't groot

De laatste jaren lijkt het, dat in deze situatie een wending gaat komen. Over heel de wereld is op de terreinen van gezondheidszorg en hulpverlening, van maatschappelijk en geestelijk werk, een beweging aan de gang die men duidelijk-humaniserend kan noemen.

De heersende vakdisciplines trachten zich directer te verbinden met het gewone mensenleven en zich daaraan ondergeschikt te maken. Iemand die ziek of afwijkend is,

Euthanasie

'Le Monde' van 19-6 bevatte het bericht dat meer dan 40 vooraanstaande figuren uit het onderwijs, het zakenleven en de medische wereld uit velerlei landen een verklaring hebben getekend ten gunste van euthanasie.

Bij de ondertekenaars bevinden zich drie geleerden van wereldfaam. Alle drie Nobelprijswinnaars:

Prof. J. Monod (Frankrijk), Sir G. Paget-Thomson (Engeland) en Prof. L. Pauling (Verenigde Staten).

De verklaring stelt dat het een wrede en barbaars procedé is om ongeneeslijke zieken die ondraaglijk lijden in het leven te houden. Dit is een geciviliseerde samenleving onwaardig. Niet alleen de passieve euthanasie dient te worden toegestaan maar in bepaalde gevallen ook de actieve euthanasie.

Trainingsgroep Geestelijke Verzorging

Gemis aan persoonlijk contact en aan levensperspectief – dat is, globaal gezegd, de nood waarop g.v. een antwoord moet vinden.

't „Helpen“ van één kant, verandert steed, meer in een wederzijds-directe communicatie. Door tweegesprek en ontmoetingsgroepen, maar vooral door integratie van deze werkvormen in het dagelijks leven.

A.s. najaar starten enkele groepen voor training in deze nieuwe mogelijkheden. Zo'n groep duurt 10x een weekavond of 5x een zaterdag en kan in verschillende delen van 't land plaatsvinden, naar gelang van de aanmeldingen.

Van de deelnemers wordt een bijdrage in de kosten gevraagd (naar mogelijkheden f 50, – à f 100, – voor de hele reeks).

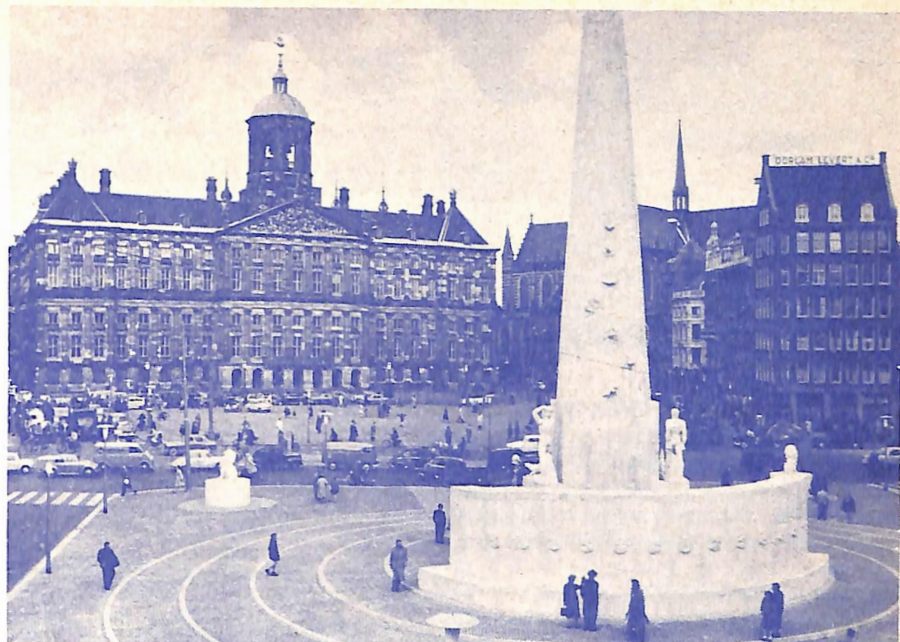
U kunt zich aanmelden tot 1 augustus bij Paul Kruyswijk, Oude Gracht 152, Utrecht telefoon 030-318145.

(vervolg op pag. 10)

I.H.E.U.- CONGRES

**5-9 augustus
Amsterdam**

Heidenen aller landen, verenigt u

Weet u hoeveel Amerikanen, Engelsen, Duitsers, Fransen (ja, ook Fransen!), Nooren en zelfs Indiërs aanstaande augustus helemaal naar Amsterdam komen om daar het congres mee te maken van de Internationale Humanistische en Ethische Unie? Een paar honderd!

En weet u hoeveel van de 15.000 Nederlandse Humanisten de moeite nemen naar Amsterdam te gaan om deze geweldige manifestaties mee te maken? Enkele tientallen, zo blijkt uit de voorlopige gegevens. En dat is wel een beetje treurig.

U weet dat het geen huishoudelijk congres is, bestemd voor besturen en afgevaardigden, maar een themacongres, dat openstaat voor elke humanist die belangstelling heeft voor wat er om hem heen gebeurt. Aan het thema kan de matige Nederlandse belangstelling niet zijn te wijten. Onder de overkoepelende naam „De Humanistische Revolutie” zijn zoveel interessante onderwerpen bijeengebracht, dat er ook iets bij moet zijn dat uw interesse heeft. En als u nu eens van gedachten wilt wisselen met humanisten buiten uw eigen kring, dan hebt u hier de beste gelegenheid die u zich kunt voorstellen.

In tegenstelling tot wat in de humanistische kring gebruikelijk is, wordt er tijdens het congres niet alleen gepraat, maar ook gedronken en gefeest. Niet dat het u daar om zal zijn begonnen, maar het zou niet eerlijk zijn het te verzwijgen. Bovendien zijn informele bijeenkomsten bij een congres een uitstekende manier om elkaar te leren kennen. Tenslotte een delikate vraag: mag ik er Nederlands praten?

Ja, dat mag. Tolken vertalen uw woorden tegelijk in Frans, Duits of Engels. Er wordt dus wel uit het Nederlands vertaald, helaas echter niet in het Nederlands. Dat kostte zoveel duizenden guldens meer, dat er uitsluitend om die reden van is afgezien.

Misschien wel jammer, maar toch geen onoverkomelijk bezwaar. Duits is voor de meesten van ons redelijk te volgen en u mag ook best eens een zin missen. Bij het Amerikaanse IHEU-congres waren trouwens helemaal geen tolken, en daar was toch een vliegtuig vol Nederlanders!

Wat u in elk geval niet mag missen zijn de vele interessante kontakten die u er kunt leggen. Maar daarvoor moet u natuurlijk wel komen!

U geeft zich op bij I.H.E.U. - postbus 114 - UTRECHT.

PéPé

Amerikaanse toeristen moeten op straat slapen

Net goed, zult u denken, maar wacht even. Het zijn niet zomaar Amerikaanse toeristen; nee, het zijn Amerikaanse bezoekers van het congres van de Internationale Humanistische en Ethische Unie, dat van 5 tot 9 augustus 1974 in de Vrije Universiteit van Amsterdam zal plaatsvinden.

Vier jaar geleden vond zo'n congres plaats op hun continent in Boston, en vonden de vele Europese bezoekers een gastvrij onderdak bij hun geestverwanten overzee.

Nu komen deze Amerikanen hier, en blijkt bijna niemand in Nederland een bed voor hen beschikbaar te hebben. Denkt u niet dat die rijke Amerikanen toch liever in een hotel willen slapen; de meesten zijn helemaal niet rijk, en bovendien zijn hotels kil en onpersoonlijk, terwijl deze congresgangers juist het contact met humanisten hier zo op prijs stellen.

Een dringend verzoek derhalve: stel een bed beschikbaar voor een buitenlandse humanist en meld dat aan Mevrouw J.W.F. Klein-von Baumhauer, Van Eeghenstraat 177, Amsterdam; u kunt ook bellen (020)-793096.

PéPé

Indiër viert feest in Artis

Gekheid? Wat dacht u, het is nog waar ook, en dat allemaal op het congres van de Internationale Humanistische en Ethische Unie dat van 5 tot 9 augustus in de Vrije Universiteit van Amsterdam zal plaatsvinden.

Voor de feestelijke slotbijeenkomst hebben wij Artis uitgekozen. En aangezien Indiase humanisten niet zullen ontbreken op het congres, kunnen we instaan voor de juistheid van deze kop.

Toegegeven, de Indiër was er niet voor gekomen; u trouwens ook niet. Maar misschien kwam hij wel een beetje voor u, en u voor hem. Die ontmoeting hoeft dan niet beperkt te blijven tot het feest in de dieren-tuin. U kunt een hele week lang humanisten ontmoeten van allerlei nationaliteiten, variërend van een Indiase filosoof tot een New Yorkse taxichauffeur.

U kunt met hen discussiëren over tal van thema's onder de verzameltitel „De Humanistische Revolutie”, waarover tevens door vooraanstaande sprekers inleidingen worden gehouden.

Zo'n gelegenheid doet zich niet gauw weer voor. U kunt zich nog opgeven bij de IHEU - postbus 114 - UTRECHT.

PéPé

Humanistische bar in gereformeerde universiteit

Een Humanistische of een Gereformeerde revolutie? Laten we dat maar in het midden laten. In elk geval richten wij van 5 tot 9 augustus aanstaande een bar in in de Vrije Universiteit van Amsterdam, ter gelegenheid van het congres van de Internationale Humanistische en Ethische Unie, dat gedurende die dagen daar wordt gehouden met als thema „De Humanistische Revolutie”.

Sommige Nederlanders durven niet zo goed te komen omdat ze niet veel Engels of Duits spreken, om over Frans maar helemaal te zwijgen. Die angst is nergens voor nodig.

Buitenlanders spreken ook geen Nederlands (behalve Belgen dan) en toch wordt er heel wat afgepraat op zo'n congres. Kennelijk kunt u er desondanks bepaald wel kontakten leggen. Misschien dat die bar daar dan ook een beetje aan bijdraagt.

IHEU - postbus 114 - UTRECHT.

PéPé

Vrouwenemancipatie en maatschappijverandering

Tineke Been

Wat betekent dat emancipatie?

Emancipatie duidt een proces aan, waarbij iemand zich losmaakt uit een hem/haar overheersende macht en zelfstandig wordt; het volle eigendomsrecht verkrijgt over zichzelf.

In de Latijnse betekenis kwam daar ook nog een „plechtig overdragen” van die macht bij, dus vanuit een hiërarchie (vader-kind) naar een staat van gelijkwaardigheid.

Nou, dat is niet niks, zou ik zo zeggen. Het valt dan ook niet mee om die situatie te bereiken, weet ik uit eigen ervaring.

Hoe komt iemand ertoe te gaan emanciperen?

Meestal naar aanleiding van een gebeurtenis (of een reeks van gebeurtenissen), die je aan het denken zet over jezelf en de situatie waarin je verkeert. Het begint dus met een min of meer duidelijke aanleiding, gevolgd door een bewustwordingsproces. Daarna wil je iets ondernemen om die situatie, jezelf, je omgeving te veranderen.

Je stuit dan meestal op weerstand, omdat die veranderingen vaak een inbreuk betekenen op gevestigde posities van die omgeving, die er niets voor voelt iets van die posities prijs te geven. Er ontbrandt dus een machtsstrijd.

Voorbeeld

Voordat ik verder ga met de beschrijving van het emancipatieproces, wil ik een voorbeeld ter verduidelijking geven.

Silvia is getrouwd. Ze is 27 jaar en heeft een zoon van 6.

Vóór haar huwelijk met Wim werkte ze als secretaresse op een kantoor. Dat heeft ze na haar huwelijk nog een tijdje gedaan, tot ze in verwachting raakte. Ze vond het best fijn thuis te blijven, de muren te verven, de planten te verzorgen, allerlei dingetjes voor de baby te maken of te kopen.

Toen die baby er was, had ze 't druk genoeg, luiers wassen, baby voeren, met hem wandelen en natuurlijk het huishouden doen.

Haar man was heel aardig; hij hielp 's avonds wel eens met de afwas, en 's zaterdagochtends stond hij vroeg op om de baby te verzorgen, zodat zij eens uit kon slapen.

Maar na een tijdje vond ze dat huishoudelijk/verzorgend ritme-van-elke-dag toch wel wat eentonig worden. Ze ging wat vaker op visite bij een vriendin, of 's morgens bij de buurvrouw koffie drinken.

Die buurvrouw was wat ouder en had schoolgaande kinderen. Op een ochtend zei die buurvrouw: „Volgende week ga ik

werken”. (Ze was vroeger onderwijzeres geweest en kon tijdelijk invallen).

Silvia begon zich wat eenzaam te voelen. Twee weken zag ze bijna geen mensen meer doordat haar zoon waterpokken had. De eenzaamheid werd steeds sterker, het huishouden liet ze maar sloeren, ze zat wat dof te staren in haar stoel of las romannetjes.

Nadat ze het zoveelste romannetje uit had, waarin „zij” „hem” uiteindelijk „gekregen” had, klapte ze woedend het boek dicht en smiet het in een hoek.

Na een machteloze huilbui zei ze 's avonds tegen haar verbaasde echtgenoot: „Ik ben het beu, dat huishouden, dat kind te verzorgen. Ik zie geen mens meer; ik ga hier tegen de muren omhoog! Jij zit lekker de hele dag onder de mensen, je praat met iedereen, je drinkt een pilsje in de kroeg...” En ze dacht aan vroeger, toen ze nog werkte, veel met mensen omging, veel lachte, uitging; een intenser leven met veel mogelijkheden en verrassingen, dat nu wel erg ver weg leek. Haar man schrok wel een beetje van deze emotionele uitbarsting en troostte haar met de belofte haar eens mee uit te nemen. Dat deed hij, zorgde voor een oppas. Ze gingen naar de schouwburg en daarna ergens eten. Maar niet zo lang daarna kwamen de onlustgevoelens terug; uitjes hielpen wel, maar niet lang en boden dus geen oplossing. Er kwamen vaker emotionele uitbarstingen. Haar man vond dat ze maar es naar de huisdokter moest gaan om wat kalmerende pilletjes.

De dokter, die in zijn praktijk heel wat meer soortgelijke patiënten had, sprak haar vaderlijk toe en schreef valium (of was het librium?) voor. Tegen haar echtgenoot zei hij: „Een tweede kind misschien?” Maar voordat hij dat voorstel aan zijn vrouw kon doen, kwam zij hem op een avond enthousiast in de gang tegemoet en zei: „Michaël (hun zoontje) is vandaag naar een peuterspeelplaats geweest. Ik las een aangeprikt kaartje in de supermarkt, dat een paar moeders een peuterspeelzaal waren begonnen in het speeltuingebouwtje en ik ben er direct heen gegaan. Michaël vond het prachtig en ik had verder de hele ochtend vrij! Ik ben zelfs naar de kapper geweest!”

Ze ging een roulatiesysteem aan met de andere moeders en beleefde intens haar nieuw-ontdekte vrijheid. Door de nieuwe kontakten met de andere moeders leefde ze ook helemaal op. Na een tijdje zei ze: „Als Michaël naar school gaat, wil ik een baantje voor halve dagen.”

Dat ging haar echtgenoot toch te ver! „Het is helemaal niet nodig dat je gaat werken! Ik verdien genoeg en ik wil niet dat de mensen denken dat ik jullie niet kan onderhouden. Bovendien, wat moet er dan van de huishouding terecht komen en wie

... wij benoemen u tot sekretaris, want sekretaresse is zo denigrerend ...

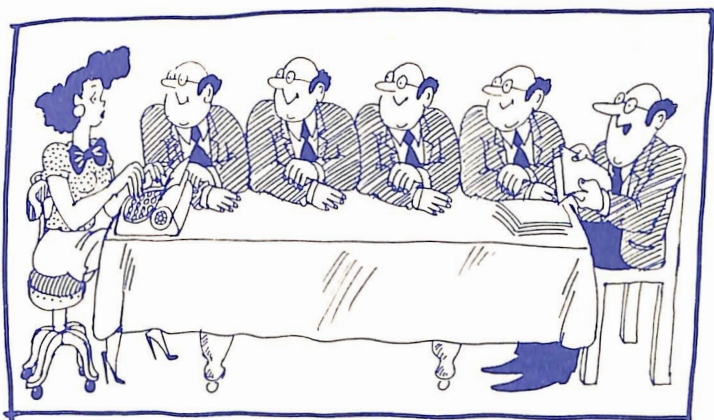
vangt Michaël op als hij uit school komt?" Dat kon ze allemaal regelen, zei ze, maar al wat ze inbracht; hij wilde het beslist niet hebben. Ze werd opstandig, het konflikt was geboren. Ze sprak erover met één van de vrouwen van de peuterspeelzaal en die zei: „Mens, laat je niet zo betuttelen! Als jij vindt dat je dat kunt doen, dan moet je dat doen! Het wordt hoog tijd, dat je zelfstandigheid en verantwoordelijkheid krijgt. Bovendien wordt je financieel een beetje onafhankelijker; je kunt b.v. je eigen kleren kopen”.

En van het één kwam het ander. Silvia kwam in aanraking met de vrouwenbewe-

Je zou dus kunnen spreken van een machtspositie van de man over de vrouw in het algemeen. En alles wat de vrouw doet om haar situatie te verbeteren, houdt een bedreiging voor de man in. Gelukkig is het niet zo zwart-wit als het hier staat, maar er is wél sprake van een ongelijkwaardige positie, die pas opgeheven kan worden als rollenpatronen, gebaseerd op biologische verschillen, niet meer de criteria vormen voor veel menselijk gedrag en handelen. De eigen identiteit van de vrouw ligt ver weggestopt onder de rol, die haar opgelegd is door onze cultuur, (dat geldt voor de man overigens óók!)

E.v. verschijningsdatum

In verband met de vakanties verschijnt het e.v. nummer van HUMANIST op 1 augustus a.s.

"IK STEL VOOR NU TE PAUZEREN, DAN KAN JUFFROU JANSEN KOFFIEZETTEN."

ging, merkte dat er talloze vrouwen zijn met éénzelfde geschiedenis. Merkte dat er nog veel ongelijkheid is tussen mannen en vrouwen. Merkte dat er wel mooie woorden gesproken werden over gelijke mogelijkheden en kansen maar dat daar in de praktijk bitter weinig van terecht komt. Merkte ook waar dat aan lag. Aan opvoeding, onderwijs, dat meisjes minder stimuleert dan jongens, om dóór te leren, een vak te leren, omdat zij „toch wel trouwt”. Nou, en wat dat betekent, wist Silvia maar al te goed.

Zij merkte dat onze maatschappij een mannenmaatschappij is, met een mannencultuur, waarin de vrouw een ondergeschikte, tweederangsrol speelt. Dat het barst van de vooroordelen die mensen verlammen, belemmeren zich naar eigen aard en aanleg te ontplooiën.

Machtsstrijd

Ik wil nog even terugkomen op het beginstukje. Daarin sprak ik van een machtsstrijd. De verhouding tussen mannen en vrouwen binnen het gezin is gebaseerd op een rol/taakverdeling, waarin globaal gesproken de man buitenshuis de inkomsten voor het gezin verdient, en de vrouw thuis blijft om de huishouding en de kinderen te verzorgen. In tegenstelling tot de man ontvangt de vrouw voor haar arbeid geen inkomsten en zodoende is zij economisch afhankelijk van hem.

Ook in sociaal en maatschappelijk opzicht is zij afhankelijk: zij draagt zijn naam; vaart in het kielzog van de maatschappelijke status die hij al dan niet heeft bereikt; de meeste contacten naar „buiten” zijn de contacten die hij legt; hij bepaalt hun woonplaats en ga zo maar door.

Vaak ook hebben beiden nooit de kans gekregen die te vinden: meisjes worden in de eerste plaats opgevoed voor het huwelijk en moederschap als onvermijdbare en meestal enige toekomst; jongens moeten worden opgeleid voor zo mogelijk een goeie baan en pas in de tweede plaats voor het huwelijk, in ieder geval niet voor het vaderschap.

Kiezen?

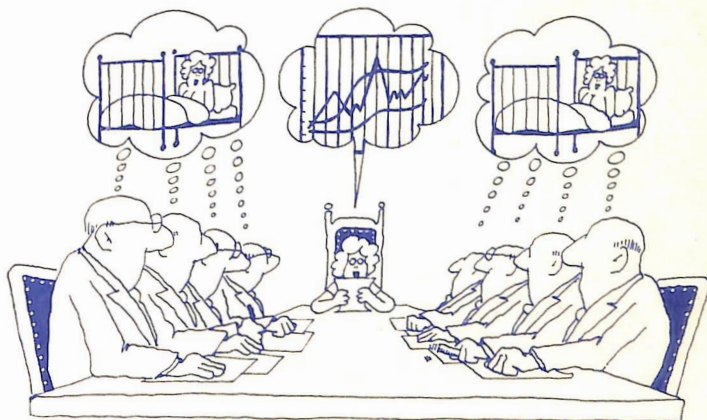
Nee, dat kies je niet, zodra je geboren wordt, ligt die „keuze” al vast en al het verdere wat je doet in je jeugd verloopt in het perspectief van „ik ga toch trouwen en dan heb ik een man die voor me zorgt” (meisje) en „als ik die en die opleiding afmaak kom ik nog een beetje hoger op en ik wil per slot van rekening een goed salaris

om mijn gezin van te onderhouden”, (jongen).

Om je als meisje tóch te kunnen ontplooiën/ontwikkelen heb je ruimte en stimulansen nodig, en die zijn er in beperkte mate. Voor de jongen is die ruimte een stuk groter. Behalve de klassetegengestelingen heb je seksetegengestelingen. Waar meisjes uit „gegoede” milieus wat meer mogelijkheden krijgen, krijgen meisjes uit minder gefortuneerde kringen vrijwel geen poot aan de grond.

De ruimte waarvan ik sprak moet dus veroverd worden. Want behalve dat iedereen de opleiding die hem/haar het beste ligt ook afmaakt, heeft iedereen er óók recht op die opleiding concreet te maken, te gaan werken.

Dat betekent dat veel arbeidsplaatsen die tot nog toe exclusief door mannen worden bezet, door vrouwen óók zullen worden geambieerd.

...aandachtig luisteren de heren naar de uiteenzetting van de voorzitter...

En dat zal weerstand geven. Het zou natuurlijk veel beter zijn als de roller en taken in de maatschappij gelijkelijk verdeeld werden tussen de mensen, op grond van hun capaciteiten, zonder sekse-onderscheid. Dat mensen worden opgevoed om vrij te kunnen kiezen, vrij van sekse-indoktrinatie. Zonder machtsstrijd. Gewoon omdat die maatschappij van ons allemaal is, ons aller verantwoordelijkheid. Zonder rollenpatronen, die de twee seksen scheidt, van elkaar vervreemdt. Laten we er een echte SAMENleving van maken!

Het feminisme is „a way of life”. En wel een manier die je nooit meer afleert, wat boze tongen ook mogen beweren. Feminisme betekent, dat je alles wat de positie van

(vervolg op pag. 8)

NIEUWS UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Gemeenschap Voorburg-Rijswijk

Persoonlijke moeilijkheden per telefoon.

Wanneer meestal na veel moeite in een gemeenschap een groepje is gevormd van leden, die bereid zijn als „praatpaal” te fungeren voor mensen die daar behoefte aan hebben, komt vaak het probleem: Hoe wordt met deze mensen contact gelegd? hoe vinden we de mensen die we willen helpen?

In Voorburg is één van de middelen geweest het regelmatig plaatsen van een kleine advertentie in een plaatselijk blad, met als tekst:

„Voor een gesprek over persoonlijke moeilijkheden: geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond. Telefoonadres...” Deze advertentie is enerzijds een vorm van bekendmaken en anderzijds een uitgestoken hand om de drempelvrees te overwin-

nen. Voor de laatste functie is het regelmatig verschijnen naar onze mening heel belangrijk. Er moet vaak heel wat overwonnen worden voor je zo maar een wildvreemde opbelt. Het blijkt bijvoorbeeld dat de advertentie wordt uitgeknipt en dat men er enkele weken in de zak mee rondloopt, voordat de telefoon gepakt wordt.

Sommigen denken dat ze met de zg. S.O.S.-dienst, de in een aantal plaatsen voorkomende telefonische hulpdienst te maken hebben. Dat zijn meestal mensen, die graag een of meer telefoongesprekken willen voeren.

De meesten geven echter de voorkeur aan een persoonlijk gesprek. Voor deze mensen is ons groepje indertijd in het leven geroepen.

De telefonische aanvragen komen binnen bij een van ons. Zij is een huisvrouw, waar-

door de bereikbaarheid vrij groot is. Haar taak is naast luisteren: het verkrijgen van de noodzakelijke zakelijke gegevens (adres, telefoonnummer, enz.), het verkrijgen van een indruk van de aard van de problemen en van wat de cliënt wenst, tenslotte, indien gewenst, het maken van een afspraak voor een persoonlijk gesprek of een volgend telefoongesprek. Indien dit laatste door een ander lid van het groepje zal gebeuren, moet dit uitgelegd worden met de mededeling dat het betrokken lid contact zal opnemen. Soms moet worden verwezen, bv. naar een sociale instelling.

Wat zijn nu de ervaringen? We worden geregeld gebeld. Aan het bellen kun je zelfs merken dat de krant weer uit is. Vaak denkt men, dat je lid van het HV moet zijn en dat het geld kost een gesprek te mogen voeren. Sommigen vragen wat nu eigenlijk de bedoeling is voor ze hun probleem op tafel leggen. Aan velen kun je merken, dat ze blij zijn dat er iemand komt.

We hebben de indruk dat we met deze advertenties door moeten gaan. We hopen dat we de geleidelijke groei in de aanvragen die er uit volgen kunnen opvangen door het vinden van nieuwe medewerkers.

Groep plaatselijke geestelijke verzorging Voorburg.

Vrouwenemancipatie en maatschappijverandering (vervolg van pag. 7)

de vrouw betreft, op de eerste plaats zet, omdat je ervan uitgaat, dat vrouwen zowel maatschappelijk als cultureel een stuk in te halen hebben en daarom veel toegewijde aandacht behoeven. (En actie!)

Je maakt het je eigen op dingen te letten die die achterstand benadrukken; in stand houden. Bijvoorbeeld diskriminatie in de beroepsfeer, soms hele subtiele diskriminatie. Of stille diskriminatie: niets doen aan de achterstand van vrouwen, geen houding willen bepalen, uitvluchten verzinnen; zoals sommige bedrijven en regeringen doen. Of bijvoorbeeld ons spraakgebruik, waarin we tegen een groep mensen altijd „jongens” zeggen, ook al bestaat de hele groep uit meisjes. Babies worden altijd „hij” genoemd, tenzij duidelijk is dat het een meisje betreft. God is een man (hoezo eigenlijk?), vele titels zijn mannelijk: doctorandus, meester in de rechten, ridder in de orde zus en zo, voorzitter, enz.

Of neem bijvoorbeeld rolbevestigende invloeden in kinderboeken, waarin 5 à 6 maal zoveel mannelijke als vrouwelijke figuren voorkomen. De mannelijke vechtend, ondernemend en reddend; de vrouwelijke afhankelijk, kokend en huilend.

Stereotiepen

En kijk eens naar de stereotiepen die de reclame van mensen pleegt te maken: de konsumptiemaatschappij die van mensen dolgedraaide kerstbomen, behangen met volstrekt waardeloze produkten, maakt, gebaseerd op karikaturaal rolgedrag: zgn. typisch mannelijk en typisch vrouwelijk! Om nog even een topic van rolbevestigende ellende te noemen: de psychiatrie, die geestelijke gezondheid met twee maten meet: een mannelijk of menselijk criterium voor mannen, een vrouwelijk criterium voor vrouwen.

(Naar een onderzoek gedaan in Amerika, recent): „De opvattingen van medici over de gezonde volwassen man verschillen niet veel van hun opvattingen over gezonde volwassenen, maar hun opvattingen over gezonde volwassen vrouwen verschillen aanmerkelijk van die over mannen en volwassenen. Clinici waren geneigd te zeggen dat vrouwen van gezonde mannen verschillen doordat ze onderdaniger zijn, minder onafhankelijk, minder avontuurlijk, makkelijker te beïnvloeden, minder agressief, minder strijdlustig, meer prikkelbaar in onbelangrijke konfliktsituaties, makkelijker te kwetsen, meer emotioneel, verwaander aangaande hun uiterlijk, minder objectief en minder geïnteresseerd in wis- en natuurkunde, (dat is de maatstaf voor geestelijke gezondheid! Om gek van te worden!). Het is duidelijk dat een vrouw die gezond wil zijn, zich moet aanpassen en de gedragsnormen voor haar sekse moet aanvaarden, ook al worden zulke gedragingen algemeen beschouwd als maatschappelijk minder wenselijk. De ethiek van de geestelijke gezondheid in onze beschaving wordt door mannen bepaald. Deze dubbele maatstaf van seksuele geestelijke gezondheid, die naast een enkelvoudige, mannelijke maatstaf van menselijke geestelijke gezondheid staat, wordt door de maatschappij én medici afgedwongen.” (Uit Vrouwen en Waanzin, Phyllis Chesler, Arbeiderspers).

Vrouwen zitten dus aardig in de tang. Pas je je aan, ben je „vrouwelijk” volgens mannelijke maatstaven, dan leid je een half leven, een afgeleid bestaan. Weiger je je rol, wil je je als mens waarmaken, dan ben je eigenlijk gek.

Dan maar gek, denkt de feminist, dat zijn jullie waarden en niet de mijne, en blijft verdergaan, omdat als eenmaal je ogen zijn opengegaan en je hebt gezien hoe de maatschappij zo ongeveer in elkaar zit, dan doe je ze niet meer dicht.

Ouderdom

U vermeldt in het nummer van 15 mei enige uitspraken van prof. Schreuder, een van de schaarse gerontologen die ons land telt. Volgens prof. Schreuder delen artsen en hoogleraren in de algemene afkeer van de ouderdom: men wil niet herinnerd worden aan zijn eigen sterven. Wij zouden t.a.v. het verband tussen beide uitspraken graag het volgende willen opmerken.

Vele van de talloze brieven en telefoontjes die op ons sekretariaat blijven binnenstromen wijzen op een andere konsekwentie van de vrees der medici aan eigen sterven herinnerd te worden. Deze vrees blijkt maar al te dikwijls tot een geheel van het

bovenstaande afwijkend medisch gedrag te leiden.

Veelvuldig trachten de artsen namelijk het leven van hen die ongeneeslijk ziek zijn zo lang mogelijk en met alle middelen die hun ten dienste staan te rekken. Ook dan wanneer deze patiënten onmenselijk (en zonder enige noodzaak) moeten lijden, ja zelfs om een spoedig en menswaardig einde smeken. Deze middelen zijn in ziekenhuizen – met name ook de universiteitsziekenhuizen – uiteraard veel effectiever dan die waarover de huisarts beschikt. Daarom wordt een ieder aangeraden zijn ongeneeslijk zieke en zwaar lijdende dierbaren indien dit enigszins mogelijk is naar huis te halen, zo-

dat zij in vrede kunnen sterven. Heeft men een huisarts die voorstander van vrijwillige euthanasie is (gelukkig neemt hun aantal langzaam maar zeker toe) dan bestaat bovendien de mogelijkheid dat, als de patiënt dit uitdrukkelijk verzoekt of – nog beter – in het bezit van een levenstestament is, de huisarts door toediening van medikamenten tot snelle euthanasie overgaat. De huisarts heeft voorts ook veel meer vrijheid van handelen dan zijn collega's in het ziekenhuis, die in de regel sterk onderworpen zijn aan de controle van hun omgeving.

D. van der Kellen, ing.
voorzitter Ned. Ver. v.
Vrijwillige Euthanasie.

Humadag op de Praagheuvel

Alle mensen! Wat zat ik op de kast na het lezen van de suggesties van de heer Thoenes (Humanist van 15/4). En laat dat nu juist de bedoeling geweest zijn. Een kort briefje naar de redactie, een bezoek was geregeld en nu moet er wel wat geschreven worden. Zo functioneren we dus: rationeel en emotioneel.

Symbool en rite zijn wezenlijke bestanddelen van het menselijk gedrag en van des mensen beleavingswereld. Geschikte vormen bevorderen een saamhorigheidsgevoel, werken inspirerend en schenken innerlijke zekerheid. Voorwaar geen kleinigheid.

Symbolen en riten kunnen niet bestaan als ze alleen maar bedacht zijn; dan sterven ze uit als de dagen van de franse revolutie. Ze moeten aansluiten bij eeuwigdurende menselijke emoties, in een vorm die gegeven is door eigentijdse belevingen. Daarom verliezen in onze wereld van snel vlottende moraal en economische omstandigheden bijna alle feesten en vieringen hun inhoud, hun vorm of degenereren door de kommercie. Ook zien we overal pogingen oude vormen nieuw leven in te blazen (de vasten-akties van onze katholieke broeders) of nieuwe vormen te creëren (aktiegroepen). Het leven is vol symboliek, als we het maar voelen. Zie Louis Paul Boon niet: „In het leven komt het er steeds op aan hoe men het voelt en niet hoe het is”.

Wat is er nu eigenlijk voor eksklusiefs aan ons humanisme dat andere mensen vreemd zou zijn? En moeten we dat als een sektarisch groepje gaan vieren? Het lijkt mij veel gepaster ons aan te sluiten bij en te richten op reeds aanwezige tendensen. Die kunnen we dan vanuit onze eigen visie beleven en er misschien een feest van maken. Zoiets zou dan van bovenaf gestimuleerd kunnen worden, maar het lijkt me meer een

gelegenheid scheppen, dan organisatorisch optreden.

Er zou iets te maken zijn van de dag van de Rechten van de Mens. Verder wordt er al jaren eind september een Vredesweek georganiseerd door het I.K.V. (Interkerkelijk Vredesberaad), waaraan niets exclusiefs kerkelijks zit en waar alle mogelijkheden voor humanisten liggen. We zouden dan bovendien de laatste dag van de week ons kunnen verheugen over wat er toch ook aan positiefs is te noteren, dat het fijn is om vrede te willen, dat we niet alleen staan in dit streven enz.

Een van de mooiste aanleidingen tot het vieren van een waarlijk en diep feest zie ik in de dodenherdenking op 4 mei, gevolgd door de bevrijdingsdag. Voor ons, voor wie dood en opstanding van de Here Jezus niets betekent, ligt in dezelfde periode de mogelijkheid om in onze gestorven nationale verzetshelden, die over enkele decennia vergeten zullen zijn, allen te eren en te gedenken die over de hele wereld gestorven zijn en nog eeuwen zullen sterven terwille van de strijd om menselijke vrijheid en rechtvaardigheid. En is het dan te veel gevraagd om de dag daarop datgene te vieren wat ons als resultaat van die strijd geworden is? Waarvoor stierven zij en zullen mensen hun leven blijven geven, als het feest van de bevrijding niet als feest beleefd wordt? Wat zullen we nog meer vieren?

Kerstmis heeft voor velen niet veel meer te betekenen. Over nieuwe geboortes hoeven we ons niet meer kollektief te verheugen, hoogstens nog individueel, met een klein schuldzweempje. De terugkeer van het licht is een lachertje, want de T.L. brandt dag en nacht, feesteten hebben we het hele jaar door al. Maar een dag van universele

verbondenheid van de mensen zou wel te versieren zijn.

Nog wat snipperdagen over? Dan kunnen we het versleten karnaval lenen en in een soberheidsmaand van onthoudingen de middenstand en onszelf vast wennen aan beperking van produktie en konsumptie. En dan tot slot toch maar wat mogelijkheden „alleen voor humanisten”. Ons tweejaarlijks kongres en het IHEU-kongres om de vier jaar. Als dat geen uitgezochte kansen zijn! Dat zijn al kant en klare riten en symbolen. Het vergaderritueel is een wijd verbreid en gewaardeerd gebeuren, waaraan niet alleen zakelijke aspecten zitten (kom nou...), maar o.a. een groot spelelement. Bovendien is het een bron van inspiratie. Er zou best een iets feestelijker tintje gegeven kunnen worden aan deze humanistische manifestaties. Het is – nogmaals – meer een kwestie van mentaliteit dan van nieuwe dingen organiseren. Wat relativeren, wat lachen om onszelf en het naderend einde van de wereld...

Als we dan in de jaren tussen het kongres nog zoiets als een humanistische landdag houden, waar we elkaar alleen ontmoeten en niets moeten, voelen we misschien nog iets van een band en kunnen ons dan later wel afvragen wat dat dan is, dat ons bond, maar dat kunnen we beter niet doen. De oude Joden wisten het al, dat er iets is dat je geen naam geeft.

Kom, voor er weer tien jaar overheen gaan. Wie richt er mee een „Kommissie Feesten” op? Niet te verwarren met een feestkommissie. Een paar vergaderingen erbij, een fijn werkgroepje om het eens even rationeel onder woorden te brengen hoe we moreel verantwoord feest kunnen organiseren in gebonden vrijheid voor mensen die horen willen en voelen.

Frans Engel, Bussum

wordt meer gezien als mens; die ook een signaal kan zijn met wie we samenwerken voor betere toestanden. En dat niet alleen voor hem, maar ook voor onszelf en voor 't geheel.

Hulpzoeker en -verlener staan niet onder of boven, maar naast elkaar. 't Contact voltrekt zich niet alleen individueel, maar ook in groepen voor creatieve omgang; waarin de rollen verwisselen en je elkaar wederzijds nodig hebt.

Noodsituaties komen in 't licht te staan van menselijke problematiek waar we allemaal dagelijks in verkeren. En waarin mogelijkheden schuilen tot een andere, gemeenschappelijke aanpak.

Verzorging en vorming, opbouwwerk en maatschappijvernieuwing zijn dan niet meer van elkaar los te maken.

Plaatselijke werkgroepen

Voor onze vrijwillige gv opent dit alles perspectieven, die geleidelijk gerealiseerd kunnen worden. De genoemde ontwikkelingen in breder verband, beginnen in de praktijk zich pas hier en daar te doen gelden. Zo zou b.v. de mogelijkheid om plaatselijk geestelijk raadslieden te subsidiëren, op den duur een gevolg kunnen zijn; maar daar is slechts indirect, en dan nog bij uitzondering, iets van te zien.

Wat de nieuwe visies wel meebrengen, is dat een werkgroep van vrijwilligers, gereder dan voorheen, samenwerking kan vinden met plaatselijke instanties en regionale vormingscentra. Voor overleg in noodge-

vallen en voor coaching in nieuwe werkmethoden.

In de bovenbeschreven democratisering van de welzijnszorg past ook, dat een werkgroep gv, in overleg met het gemeenschapsbestuur, vanuit eigen menselijke bereidheid zich kan inbrengen in de plaatselijke samenleving. Daar hoeft je niet eerst „goed” voor te zijn, of weet ik niet wat te weten.

Ook kan een bestuur niet meer wachten op „Utrecht”, om z'n werkgroep gv te vormen of aan te vullen. De landelijke beroepskracht moet wel zorgen voor hoofdlijnen in voorlichting en beleid, en klaar staan voor plaatselijk advies. Trouwens ook die hoofdlijnen, zoals hier weer 's opgeschreven, ontstaan en veranderen voortdurend in overleg met 't veld. Via regionale werkbeprekingen en de landelijke kerngroep van vrijwilligers.

Onderling beginnen

Ook in allerlei werkteams, zoals hier vlak boven genoemd, beginnen de nieuwe vormen zich af te tekenen: „Horizontale” uitwisseling van wat iedere medewerker zelf vindt en wil en hoe men zich eigenlijk voelt in de hele gang van zaken. Durven ingaan op elkaar persoonlijk, niet als kritiek, maar als „feedback”; dat is meedelen hoe je op elkaar overkomt. Zo worden problemen en conflicten opgelegd, ook al is er nog geen oplossing voor.

Zoals we met elkaar werken, zo werken we met cliënten, ook in gecombineerde groepen van cliënten en medewerkers. Het ver-

humanist

Verantwoordelijk voor de inhoud:

Hoofdbestuur H.V.

Eindredakteur: Directeur H.V.

Lay-out: Lumax Utrecht

Druk: Lumax Utrecht

Redactie-adres:

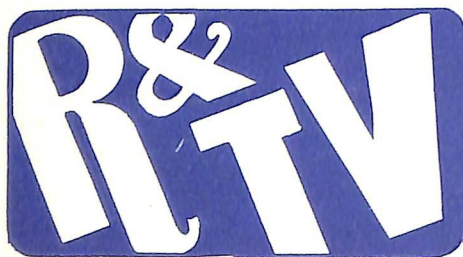
Humanistisch Verbond

Oudegracht 152 Utrecht

Tel.: 030 - 31 81 45

schil blijft, maar wordt gerelativeerd naarmate gv niet meer als een geïsoleerde dienst met eenrichtingsverkeer wordt opgevat. Principeel verschilt het allemaal niet van onze oorspronkelijke humanistische opzet. Maar praktisch worden we nu in een bredere stroming opgenomen. Ik heb hier getracht, weer eens een overzicht van dat gebeuren te geven. Maar dat is niet genoeg. Allen door praktiseren krijgen we er voeling mee en komen we verder. Met 't oog hierop beginnen we a.s. najaar enkele „trainingsgroepen gv”. Een aankondiging daarvan vindt u elders in dit nummer.

Paul Kruyswijk

Televisie

In de maanden juli en augustus zijn er geen T.V.-uitzendingen.

Radio

Onze programma's in juli:

Hilversum I:

zondag 30 juni, 9.45-10.00 uur

Misdaad in gevangenschap

Kriminaliteit-sociaal milieu; een vicieuze cirkel. Medewerking: Laurenz Veendrick (kriminoloog) en Joop Kroos (raadsman in gevangissen). Samenstelling: Rina Spigt.

vrijdag 6 juli: 16.45-17.00 uur

Laat je niks wijsmaken

maar vind zelf iets van de interviews, commentaren en informatie van mensen die wat zien in de mens.

Zondag 7 juli: 9.45-10.00 uur

De dood in de fles.

Verslag van Casper Vogel over de praktijken van multinationale baby-voeding-producenten en de rampzalige gevolgen in de Derde Wereld.

vrijdag 12 juli: 16.45-17.00 uur

Laat je niks wijsmaken.

zondag 14 juli: 9.45-10.00 uur

Gewetensbezwaarden, wat moet je ermee...

Is iemand die zich geweldloos opstelt maatschappelijk onvolwaardig geworden? Een verslag van Casper Vogel.

vrijdag 19 juli: 16.45-17.00 uur

Laat je niks wijsmaken

zondag 21 juli: 9.45-10.00 uur

Op uw gezondheid.

door Arjen Struyk

vrijdag 26 juli: 16.45-17.00 uur

Laat je niks wijsmaken

zondag 28 juli:

Bejaardenraadswerk.

Rina Spigt zoekt naar de betekenis van een humanistische raadsman voor bejaarden. Medewerking o.a. van Jan Smits en Rie Blom

in dit nummer:

In de marge

pag. 2

Hoofdbestuur

pag. 2

Utopie en humanisme

pag. 3

Geestelijke verzorging

pag. 4

Euthanasie

pag. 4

I.H.E.U.-congres

pag. 5

Vrouwenemancipatie en

maatschappijverandering

pag. 6

Nieuws uit de gemeenschappen

pag. 8

Ingezonden brieven

pag. 9

Humadag op de Praagheuvel

pag. 9

Het Humanistisch Verbond

heeft plaatsingsmogelijkheid voor een

funktionaris (m/v) voor het zieken- en bejaardenwerk

Deze zal tot taak krijgen: het organiseren en coördineren van activiteiten met betrekking tot de geestelijke verzorging in ziekenhuizen en bejaardentehuizen.

De functie wordt uitgeoefend in part-time dienstverband, (ongeveer 1/3 dagtaak).

Vereisten:

- een voltooide opleiding aan het Humanistisch Opleidings Instituut, Sociale Academie of daaraan gelijkwaardige opleiding;
- organisatorische kwaliteiten;
- vermogen tot samenwerken;
- humanistische levensinstelling;
- bij voorkeur niet jonger dan 30 jaar.

Nadere inlichtingen over deze functie kunnen worden ingewonnen bij de Begeleidingscommissie, p/a Naxosdreef 65, Utrecht, telefoon (030) 61 61 63 (na 19.00 uur).

Schriftelijke sollicitaties worden gaarne ingewacht door de Directeur van het Humanistisch Verbond, Postbus 114, Utrecht.

U komt toch ook?

I.H.E.U.-CONGRES

5-9 AUGUSTUS A.S.

Vrije Universiteit Amsterdam

Thema: „De Humanistische revolutie“

Het Humanistisch Opleidings Instituut

te Utrecht, vraagt voor zo spoedig mogelijke indiensttreding een

parttime kursusleider/leidster

Het Humanistisch Opleidings Instituut is een modern opgezette driejarige part-time cursus, die opleidt voor humanistische geestelijke raadslieden en vormingsleiders.

De cursus wordt op zaterdag gegeven. Er zijn ook studieweekenden.

De taak van de kursusleider/ster bestaat uit het didaktisch, organisatorisch en administratief begeleiden van de cursus.

Om deze taak goed te kunnen vervullen zal de kursusleider/ster tenminste aan de volgende eisen moeten voldoen:

- sociaal-pedagogische opleiding
- goede kontaktuele eigenschappen i.v.m. persoonlijke begeleiding van de kursisten
- kunnen meedenken over vorm en inhoud van deze cursus
- organisatorische begaafdheid en administratieve akkuratess
- humanistische gezindheid.

De salarisingrenzen voor deze functie, die als een halve dagtaak wordt gezien, liggen tussen / 1150,— en / 1350,— per maand. Goede sociale voorzieningen.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de directeur van het Humanistisch Verbond, Oudegracht 152, Utrecht.

drukkerij lumaX nv

ondiep 6 utrecht 030-441845

**rotatie-boekdruk boekdruk
offset
kranten periodieken
brochures folders**